

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 8.—Núm. 357.—Dissapte 15 de Juny de 1907

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

CATALUNYA A LES CORTS

Los extractes telegràfics que publica la premsa barcelonina, reflexen ben clarament l'importància del debat promogut pels Diputats solidaris. Lo problema català ha sigut plantejat en tota sa extensió y ningú podrà desde aquest moment alegrar ignorància. Com s'ha dit molt bé, és impossible que d'ara en endavant que la gent política y'ls diaris madrilenys, s'afin ab la cantarella de que'ls catalans parlin d'una manera en los mitings y d'una altre a les Corts.

L'impressió per lo que a Catalunya's refereix, es la mateixa que causà la darrera campanya electoral. Totbom confiava ab l'èxit, però aquest sobrepuja les esperances. Del mateix modo teniem ara fe cega en la missió dels nostres Diputats, però les seves paraules eloqüentíssimes rebassen la mesura y omplen de goig fins als més optimistes.

Estem, donchs, satisfets y més encare orgullosos d'haver contribuït ab nostres esforços a l'èxit de la Solidaritat, y creyem que tots los bons catalans compartiran aital satisfacció. Res ho demostra tant, com lo veure comparat ab l'aplaudiment y en l'alabansa a molts qui no's distingiren pas per son entusiasme en l'última lluita, y que avuy, convensuts de l'eficàcia del moviment solidari, lo creuen y proclamen salvador de Catalunya y d'Espanya.

Podem dir lo mateix per lo que respecta als demés pobles que integran l'Estat Espanyol?

Considerem prematura tota opinió que sobre'l particular s'avensi, puig mancades com se troben les demés regions de forts moviments d'opinió, ha de passar bastant de temps pera que la massa del poble pugà capir la transcendència de la doctrina exposada pels representants de Catalunya, y'ls recels provocats per tants anys de campanya insidiosa contra la nostre terra, fan difícil que de primer entuvi's compreguï allí lo brutat d'una orientació completament nova.

Però si això no's possible avuy per avuy, cal n'obstant preparar-se pera que no's falsegin ni's doni errada interpretació a l'actitut y a les manifestacions dels capdavanters de la minoria solidaria, tenint en concepte que'ls polítics del torn pacífich, ara més que may, voldrien desacreditar o quan menys rodejar d'ombres l'esforç y'l pensament de Catalunya.

En Maura ho ha dit ben clar, que Catalunya tindrà solament allò que'ls partits polítics vulguin donarli y quan vulguin donarli, y al concretar en Puig y Catafalch la solució del problema en la fórmula d'un Estat espanyol que fos conjunt orgànic de les diverses nacionalitats en ell convivents estretament, lligades per la mútua conveniència en tot lo que diu a la vida y representació exterior, lliures d'organisar segons l'urs aptituds y llurs necessitats la propia vida interna, lo Ministre de Foment respongué: *Eso ni el Gobierno ni el Parlamento, ni nadie podrá consentirlo ni autorizarlo.*

Com se veu ab dues manifestacions se completan y marcan lo ferm propòsit de rebutjar en sa totalitat l'aspiració dels catalans. Y com pera rebutjarla davant del país, es indispensable justificar aparentment al menys aital conducta, d'aquí que'ns sembli evident que aquell propòsit se completa també ab lo de desorientar a la bona gent del resto d'Espanya fentli la bona gent que les nostres peticions no solament son desatentades sino que implican un perill pera les demés regions.

Entenem per tant que la campanya dels Diputats Solidaris a les Corts deu ser completada fent que arribin a tots los pobles d'Espanya, no sols integrant los discursos pronunciats, sino també acom-

panyats de les repectives contestacions y de la crítica de les mateixes, ja que contra la contundent argumentació dels Diputats catalans, en Maura y'ls seus Ministres no han sapigut oposarhi més que sofismes y frases buides de sentit, de gran efecte pera la senzilla y poch acostumada a analisar les paraules dels homes que tenen fama d'eminentes.

No n'hi ha prou ab parlar al país desde'ls escòns del Congrés o del Senat, sobre tot en pobles que com los d'Espanya no's distingeixen pas pel seu alt nivell de cultura. Es necessari ferse entendre, y això sols se conseguirà procurant que arribin senceres a mans del lector les paraules dels Catalans y que s'acompanyi d'una crítica imparcial y concreta l'argumentació de llurs contraris pera que pugui ferse tothom càrrech de sa feblesa y manca de fonament.

Y aquesta feina deu ferse també a Catalunya, que encare'n queden aquí d'esperits recelosos als qui la fe no manca, y per això entenem que'ls diaris de gran circulació, cada hù per la seva banda, deurien imposarse aquesta obligació ja que així se facilitaria la tasca de convèncer als qui estan sugestionats per velles preocupacions, a l'ensempe que podrien reunir-se després les impugnacions fetes y escampades pel restant d'Espanya.

Cal que sigui una veritat y tingui realització pràctica l'hermosa frase de l'Hurtado endressada a n'en Maura y als partits polítics: *No'ns dirigim a vosaltres; nos dirigim a Espanya!*

L'esmena dels solidaris

Heus aquí l'esmena presentada pels diputats solidaris al projecte de contestació del Missatge del Rey a les Corts:

«El movimiento de opinión que en algunas regiones se ha producido, determinando la intervención activa y eficaz de los ciudadanos en la vida pública, es un hecho que debe ser considerado como de venturosa transcendencia para la regeneración de España. Consecuencia directa é inmediata de él, ha sido la purificación del sufragio, que al hacer efectiva la voluntad popular, proporciona una base firme para la obra necesaria de renovación social y política.

«Deber, por tanto, del Gobierno es cooperar a esta acción, respetando la sinceridad del sufragio y fomentando el libre desarrollo de las energías sociales, que han de encarnar en las funciones del Estado.

«Por ello es preciso que se vigore la vida local y se restauren las energías regionales, reconociendo en las leyes la personalidad real de la región y atribuyendo á organismos representativos de esa personalidad muchas de las funciones sociales, de la enseñanza, de las obras públicas y de la beneficencia, que sólo por invasión del poder, ó por otras causas, han venido á ser funciones administrativas, directas ó delegadas del Estado.

«Los Municipios han de ser restituidos en su condición de personalidades naturales, con esfera de acción propia, lo mismo que las regiones con recursos propios y determinación concreta de lo que sea hacienda municipal, regional y del Estado, gozando éstas de la plenitud de libertad elevada al respeto de la personalidad de los demás y de la suprema ordenación legislativa.

«Hay, además, en algunas regiones españolas un peculiar régimen civil. Falto de organismos de renovación, quedará atrasado é incompatible con las necesidades modernas ó deberán transformarlo Institutos ó Corporaciones que no lo conocen ni lo sienten. Por esto se ha de atribuir á organismos especiales la facultad de

preparar y proponer al poder legislativo su renovación.

«Y es aspiración unánime de la suprema voluntad de todo un pueblo la de que debe ser derogada la ley llamada de Jurisdicciones, que sobre representar en su génesis y aplicación una ley especial dictada contra determinada región española, constituye una regresión absurda en nuestro régimen jurídico.»

Un que no comprèn

Le Figaro, parlant del procés dels camarades Lévy y Bousquet, de la Confederació General del Treball:

«Lo procés de Lévy y Bousquet nos ha valgut un altre neologisme: *legalista*. ¡Lo legalista és un revolucionari respectuós de la llei!...»

¡Mes, sí! Perfectament: *un revolucionari respectuós de la llei*.

Deixem aquí de banda tota apreciació de bé o de mal sobre aquella agrupació socialista. Notem tansols lo característich en la seva acció.

«La seva acció se ceneix a un aprofitament de la evolució natural de les coses en vers l'ideal volgut? No, en veritat.—Fa, al contrari, obra de revolució a l'antiga, alsament ilegal, anárquica violencia,—insurrecció, motí, barricada? Tampoch.

Aquesta acció *intervé*,—voluntariament, violentament,—en la marxa de les coses. Però no ab violencia anárquica. Intervé ab una sort de *violencia legal*. Aprofita la cantitat—incalculable—de violencia, que permeten les lleys humanes. Més: utilisa aquestes lleys humanes com un instrument de violencia. ¡Fa ab elles, y servintse d'elles, revolucions!

Lo més fort, lo *dramàtic*, en l'acció de la C. G. T., és que precisament ella, amparantse dels instruments legals, obliga al Govern d'en Clemenceau a colgar-se en una situació quasi ilegal, a cercar excusa en alegacions sentimentals o utilitaries... Així resulta'l terrible fenomen de que davant la llei estricta, *davant lo normal*, la Confederació sigui l'*autoritat*, lo Govern l'*insurrecte*...

Heus aquí un bell efecte de l'*Intervenció*, aquesta forma d'acció moderna,—palpitació dels temps,—ni evolucionista a l'antiga, ni revolucionaria a l'antiga.—La C. G. T. n'és un dels més significatius organismes de l'*Intervenció*.

Un altre n'és la Conferència de La Haya que s'obrirà dins de poch dies.

Un altre'n va ser en l'obra de l'Independència de Noruega son Storting nacional.—El caràcter pacífich en que aquella's va realisar, fa dos anys, m'havia fet creure, com a molts altres, que era un simple fruit d'una evolució d'institucions, o d'un aprofitament d'oportunitat, com aquella en que'l Canadà obtingué autonomia... Res d'això. La lectura d'una obra propagandista de Fridtjof Nansen m'ho ha demostrat ara. He vist la cantitat de violencia que havia calgut esmersar pera donar la llibertat al poble noruech. He vist en l'instat de sa independència, una vera revolució. Revolució legal. Això sí.

Un nou organisme interventiu. El nostre: la Solidaritat. Com l'*Storting* noruech, com la Conferència de La Haya, com la C. G. T. de París, la Solidaritat Catalana compleix obra d'*Intervenció*. Realisa una revolució legal. Ha prè com un instrument de la seva forsa les lleys d'Espanya.

Y un efecte parell, al de la C. G. T. a Fransa, y més gran, y més clar, s'ha produït ja a n'aquestes hores. Davant de la Solidaritat Catalana, que, amparantse de les lleys, s'ha constituït en *autoritat*, lo Govern de Madrid ha devingut lo rebelat, l'*insurrecte*.

La rescent discussió al Congrés de les

actes de Madrid ha estat un pas ben significatiu d'això... Per primera volta, nosaltres *judicàvem*. En nom de la llei, y ab la forsa de la llei, Catalunya condemnava a Madrid.

Això és enorme. Y això és una revelació més d'aquesta cosa nova que *Le Figaro*, no comprenent, ataca ab ironies massa superficials: lo *legalisme*. O, pera precisar, lo *legalisme agresiu*.

En aquest sentit, *legalista* no és solament un neologisme, una novetat de paraula; és una novetat de vida.

Representa en últim terme això, tan trascendental: l'integració del Dret ab la Força.

Les lleys devingudes, per ser instruments de Dret, instruments de Força.

O sigui: les lleys, a la vegada que normes, armes.

(Aquesta és una de les notes essencials a l'íntima idealitat contemporània: l'Art redevé clàssich perque s'ha comprès que les Regles no son tan sols contencions de Força, sino eines de Força.)

Repetimho, perque això ha de gravarse en l'esperit del jovent, y adhuc podria ser la divisa de les futures empreses.

Les lleys no son únicament normes; son també armes.

XENIUS.

De la llibertat social

(Adaptació d'un fragment de Laboulaye)

La paraula *llibertat social* es completament incomprendible pera la generalitat dels espanyols. No la trobarèu ni en lo diccionari ni en la terminologia tècnica de la política: no eczistint entre nosaltres la cosa, ha de mancarhi forsosament la paraula que l'expressi.

Aquí, entre l'Estat y l'individu no hi há res més. L'Estat se creu ab lo dret de fer tot allò que l'individu, reduït a ses propies forces, no podria ecxecutar. Error funest que ha impedit de fa vuitanta anys establir a Espanya la llibertat.

Es aquí ahont deu buscarse'l naixement d'aquesta enorme màquina que s'anomena l'Administració. Ella s'encarrega de reglamentar nostres herencies, educar los fills, fer caritat pel nostre compte, y si no procurèm intervenir en lo funcionament de la mateixa, aviat sols tindrem lo dret de pagar los impostos.

Però, què es lo que hi há entre l'Estat y l'individu? Hi há la societat, o sia'l fruit de l'agrupament expontani dels homes pera realisar los fins humans, formant un entrellat d'associacions, unes dintre de les altres, quiscuna de les quals té'l seu objecte, lo seu fi propi, que es la rahó de la seva vida y es, per lo tant, l'objecte de tota la seva activitat y energia.

Aquesta especie de gravitació social en la que, com en la dels altres, se vèu formarse grupus d'homes y combinacions de grupus, marxa en los païssos lliures expontaniament. Cada grupu, cada associació compleix son fi, y del conjunt de totes ne resulta'l compliment total dels fins humans; l'Estat no fá més que presidir l'armoniosa marxa del conjunt pera realisar lo fi suprèm de la justícia, o sia la realisació y compliment del dret.

L'associació es, donchs, la que en los païssos lliures desembrassa a l'Estat de tots los fins que no li son propis. Ella es la que lliga'ls homes y multiplica les seves forces al reunirlos. Entre l'egoisme de l'individu y'l despotisme de l'Estat, l'associació hi posa la fe, la ciencia, la caritat, l'interès comunal; es a dir: tot allò que uneix los homes y'ls ensenya a suportarse y apreciarse mutuament. Ella es lo fonament de l'organisació humana;

sense ella, regna la forsa com a lley del món; ella introduueix en la relació entre'ls homes la lley de l'amor.

No s'es pas un bon ciutadà per pagar mellor los impostos. No se n'es més que quan s'estima la ciutat, y per això se la serveix quan s'estima la terra hont se viu, los homes que hi habiten, que hi sofreixen, que son ignorants y que, per tot això, necessiten de nosaltres y dels nostres esforços.

Los serveis donats al pobre a l'ignorant o al treballador pel rich o pel que pot disposar del seu temps, lo mutu cambi de bons serveis, es lo que constitueix una societat viventa: veusaquí lo que dona la lliure manifestació de l'activitat social de l'home; veusaquí lo que ofega y anega'l despotisme de l'Estat.

Catalunya està avuy lluitant pera obtenir aquesta llibertat civil, mentres que al resté d'Espanya aquesta llibertat civil ha desaparegut totalment y'l poble ni tan sols té'l desitj de conquerirla: veusaquí lo que, en lo fons, es y vol dir *Autonomia*. ¿Es algun crim, això, que tant espanta als actuals governants? No; més aquesta facilitat d'entendre y de reunir-se es lo que més espanta als nostres governs. Despòtics, encara que's diguin liberals, tots estan sempre d'acort pera ofegar lo menor gèrmen d'associació. Sols pel fet de reunir-se trenta persones pera parlar de moral, religió, arts o ciències, fins pera parlar de matemàtiques, química o geografia, es necessari l'assentiment de l'Administració, y encara aquesta té sempre por.

La llibertat fá soroll, la prohibició es la calma, lo repòs; y l'administració opta sempre per lo darrer.

Veusaquí lo que hem de destruir de nostres lleis. L'associació es avuy un favor; es necessari que sia un dret. Avuy encara's parla de concedir als catalans, com a favor, alguna facilitat pera entendre en alguns assumptes; hem de conseguir el reconeixement del nostre dret a associarnos com a catalans pera assolir el fi de poder seguir essentho.

JOAN GARRIGA MASSÓ.

Pel Districte de Gandesa

Ab molt de gust retallèem del *Diario de Sesiones del Congrès*, l'eloqüent prech fet pel nostre bon amic, lo diputat solidari per Gandesa, D. Joan Caballé, en la sessió del día 11 del present mes:

El Sr. *Presidente*: Tiene la palabra el Sr. Caballé.

El Sr. *Caballé*: He pedido la palabra para dirigir una súplica al Sr. Ministro de Fomento, permitiéndome abrigar la convicción de que, precisamente, por la índole del asunto, que guarda íntima relación con intereses de orden material y por ser total y completamente ajeno á todo fin electoral y político, el Sr. Ministro de Fomento ha de acoger con la mayor benevolencia esta súplica y ha de atenderla—estoy de ello segurísimo—en lo que tenga de justa.

Sé funda esta convicción y esta seguridad en los antecedentes que tengo del Sr. Ministro, antecedentes que he tenido el placer de ver plenamente confirmados estos días por impresión directa, y por virtud de la cual yo me permito tener al Sr. Ministro por un político profundamente sincero, por uno de los hombres públicos que más gustan de vivir alejados de toda política de figuración y artificio. Y este encomio para S. S. sólo responde á un espíritu de justicia y de imparcialidad, que procuro respaldar siempre en todas mis acciones.

Esta súplica, Sr. Ministro, se relaciona con el distrito de Gandesa, que tengo la honra de representar en Cortes, y cuyo estado de absoluto abandono—séame permitido decirlo con todo el gran respeto que me inspiran el Parlamento y su digno Presidente—constituye, en mi humilde sentir, una gran vergüenza, una verdadera afrenta para el Estado español. Juzguen si no los Sres. Diputados.

Hace cuarenta años que el Estado construyó y abrió al tránsito público una carretera general: la de Alcolea del Pinar á Tarragona. Esta carretera, con ser la primera vía general de España en relación á su importancia y á su tráfico, y con ser lejana la fecha de su construcción, se halla aún interrumpida, se halla sin terminar, precisamente por el obstáculo ó la valla que le opone el Ebro en su cruce. Y ¿en qué sitio y en qué punto existe esa interrupción? Pues en aquella parte del Ebro precisamente cuyo cauce separa dos poblaciones de tanta importancia mercantil como Mora de Ebro y Mora la Nueva,

á cuyos puntos afluye todo el tráfico de Gandesa, y no solamente de la comarca de Gandesa, sino las del bajo Aragón, que comprenden las provincias de Zaragoza y Teruel.

¿Y saben los Sres. Diputados cómo se realiza esa operación de transportar el tráfico, que repito es importantísimo de una á otra orilla del Ebro? Pues por medio de un sistema vergonzosamente primitivo; por medio de un artefacto consistente en varios tablones unidos que descansan sobre dos viejissimas barcas.

Por consiguiente, es necesario que desaparezca esa interrupción en una vía tan importante, que ofrece un constante peligro para las personas é intereses de aquellos comarcas y que al mismo tiempo dificulta la extracción y exportación de valiosos productos agrícolas é industriales de todas aquellas comarcas, impidiendo á la vez el fomento y desarrollo de la riqueza general, no sólo de las mismas, sino de las de Falset, Reus, Tarragona, bajo Aragón é incluso algunas de Castilla.

Creo yo, pues, que se impone una resolución inmediata, que es de absoluta necesidad, que el Estado subsane esta falta construyendo un puente en esta parte del Ebro, en la carretera de Alcolea del Pinar á Tarragona, con tanto mayor motivo, porque desde Zaragoza al mar no existe otro puente que yo sepa, salvo el de Tortosa, tratándose de esa clase de vías. Estas deficiencias por parte del Estado en una vía de comunicación tan importante, sólo han servido hasta la fecha para explotarlas como recurso y fin de toda campaña electoral, y, como es natural, esto ha creado un estado de opinión en aquellas comarcas muy desafecto para los Poderes públicos. Yo confío, pues, en que el Sr. Ministro pondrá á contribución todos sus medios, que son poderosísimos, para que se subsane esta falta y se construya cuanto antes este puente, que repito no es de interés local ó comarcal únicamente, sino que interesa por igual á varias provincias españolas comprendidas en las regiones aragonesa y catalana.

Otro punto importantísimo me ha determinado á molestar la atención del señor Ministro. Es el distrito de Gandesa, principalmente por lo que afecta á aquellas comarcas, conocidas vulgarmente por comarcas de la *tierra alta*, esencialmente agrícola, siendo su producción más importante la de la vid, cuya replantación se está haciendo con un espíritu de sacrificio y abnegación verdaderamente admirable, y que sólo nos explicamos aquellos que conocemos la miseria y la estrechez en que viven aquellos comarcas, que vienen siendo víctimas de una terrible y prolongada sequía.

Esa labor tan delicada y tan especial de la vid americana, que requiere cuidados inteligentes, incansables y costosísimos, se realiza allí sin ninguna base de conocimientos, porque para poder practicar el análisis de las tierras á fin de conocer las mejores adaptaciones de las plantas y sus variedades, hay que hacer largos viajes á costa de grandes dispendios que aquellos comarcas no pueden imponerse por el estado precario en que viven. Por lo tanto, lo menos que puede pedirse es que el Estado establezca una Granja ó Escuela práctica de agricultura para que aquellos sufridos agricultores puedan adquirir de esta suerte y con la mayor facilidad los conocimientos necesarios para al mejor cultivo de la tierra especialmente en lo que se refiere á la vid americana.

Otra observación voy á permitirme hacer al señor Ministro, y con esto dejaré de molestar por más tiempo la atención de S. S. y de la Cámara. En los primeros días del último período electoral tuve el presentimiento de que iba á ser elegido Diputado, y cuando no abrigué ningún género de duda de que este presentimiento iba á tener una triste confirmación, como en efecto la tuvo, y digo triste confirmación por lo que afecta al sacrificio que para mí representa el desempeño del honoroso cargo, no por lo que se refiere al movimiento de Solidaridad catalana, con cuyos fines de regeneración política y social de España, para mí evidente, estoy por completo y con entusiasmo identificado; cuando tuve la seguridad absoluta, la que cabe en estas cuestiones, de que iba á ser elegido, me impuse el deber de visitar todos los pueblos de aquel distrito comprendidos en las dos márgenes del Ebro, y por medio de este calvario, por virtud de este via-crucis, ya que apenas me explico cómo, faltado de tiempo material, pude recorrerlo, puedo hoy afirmar que la mayor parte de los pueblos de aquella comarca se hallan total y absolutamente incomunicados, es decir, hablando con rigurosa propiedad, que se hallan comunicados, sí, pero por caminos de herradura

accidentados y peligrosísimos.

Y no crean los Sres. Diputados que se trata de pueblos de escasa importancia, pues los hay en este caso, como Ascó, que tiene un censo de población cercano á 4.000 habitantes y una estación férrea; Batea, que tiene también un censo de población aproximado al que acabo de citar; Bot, que posee una vega espléndida, como Pratdecompte, Pinell, Miravet, Poble de Masalua, Villalba, Fatarella, La Figuera, La Bisbal, La Palma, Margalef y otras poblaciones que no cito por no molestar más la atención de la Cámara.

Se impone, por lo tanto, la necesidad de que esto se subsane, aun cuando sea por medio de un procedimiento mixto de caminos vecinales para aquellas poblaciones de menor importancia y de carreteras para aquellas otras que la tengan mayor.

Yo espero, pues, del Sr. Ministro de Fomento que hará lo posible para atender mi súplica, al objeto de que desaparezca este estado de cosas impropio de un país civilizado.

He dicho.

El Sr. Ministro de Fomento (González Besada): Pido la palabra.

El Sr. *Presidente*: La tiene S. S.

El Sr. Ministro de Fomento (González Besada): Cuando S. S. tuvo á bien anunciarme las preguntas que iba á formular en la tarde de hoy procuré enterarme del estado en que se halla el puente á que S. S. se refiere, y, en efecto, he podido comprobar que tiene razón S. S., que es un puente de absoluta necesidad, que el tránsito del Ebro en esa parte de la carretera está mal atendido con un puente de barcas deficiente y en mal estado. Este asunto está pendiente del Consejo de Obras públicas. A la importancia de la obra y al coste de la misma debe atribuirse en gran parte la demora que ese expediente ha sufrido; y yo ofrecí á S. S. remover todos los obstáculos y procurar que esté pronto en condiciones de ser subastado.

Respecto á la pretensión que S. S. formula de que se establezca una Granja que provea á la necesidad, que se siente en la comarca de Gandesa, de enseñanza experimental agrícola, debo manifestar á S. S. que si son necesarias las Granjas en determinados puntos de la región como Centros directivos de toda la enseñanza agrícola, la práctica ha demostrado que el alcance y radio de acción de las Granjas agrícolas no salen nunca más allá del término municipal, y que si són convenientes como elementos directivos, repito no resultan en la práctica por lo que afecta á la experimentación del labrador; porque es inútil pensar que el labrador salga de la tierra para ir á buscar la práctica y la enseñanza, abandonando su trabajo y perdiendo días de labor que necesita. Hay que llevar la enseñanza al campo; y respondiendo á esa necesidad, en el proyecto de presupuestos se establecen las Escuelas ambulantes, que han dado resultado en todas partes, con los campos de experimentación suministrados por los labradores mismos, en donde á la vez que la enseñanza de la ciencia, puedan hacerse comprobaciones prácticas en cada uno de los Municipios y hasta en cada una de las parroquias.

Y respecto al tercer extremo que S. S. ha señalado, yo no puedo ofrecerle más que un espontáneo y seguro concurso á una obra cuyos beneficios se encarecen con su sola enumeración. A S. S. y á los habitantes de la comarca cumple estimular la acción gubernativa, bien por medio de indicaciones al ingeniero jefe de caminos de la provincia, bien por proposiciones de ley; y cuando esto tome forma y encuentre, como encontrará seguramente en el Ministerio de Fomento, las facilidades necesarias para que las comunicaciones se establezcan en la medida que demandan la producción y el consumo de la comarca tenga S. S. la seguridad de que, sea cual fuere el Ministro de Fomento, no habrá de poner reparos ni dificultades para que las obras se realicen.

El Sr. *Caballé*: Pido la palabra.

El Sr. *Presidente*: La tiene S. S.

El Sr. *Caballé*: Agradezco la contestación del Sr. Ministro de Fomento, y no digo que tomo nota de las promesas que ha hecho, sino que confío en que ellas tendrán pronta realización.

Un enigma

L'Elvira estava en un recó de l'hort de casa seva, garlant ab en Rafel, que l'havia anada a veure aquell dematí, contenta de la visita, perquè en Rafel era'l seu promès.

Era una tardé del mes de Mars, y serían les tres; feya un sol hermós, un sol dels

que anuncian la primavera comensant a illuminar la terra ab raigs més directes, però sense escalfarla; era un sol, encara que brillant y esplendent, poch xardorós, un sol jove, un sol de Mars...

Los atmetllers de l'hort, que era espaiós com poch, n'hi hagi, havien tots florit; aquella brotada, la primera de l'any, de floretes d'un blanc moradench donava a l'hort un aire rioler, un posat de festa, d'alegría nova, un pressagi d'estiu; y ab la atmòsfera encare freda que's respirava, s'conceixia prou que la primavera encare no havia arribat, que s'estava amaint per venir d'un dia a l'altre; però son vestit de fullám vert, de fruita nova, de celajes blaus y llum enlluernadora, no estava llest. Prou que's veyal Los arbres eran sechs; les branques pelades, la terra humida de la gelada del matí que'l sol no tenia forsa pera aixugar.

No més los atmetllers eran florits.

En lo recó de l'hort ahont tocava'l sol donant una engruna d'escalforeta, hi havia assegut en sa cadira de rodes l'avi de l'Elvira, ab sa mirada enigmática, sempre fixa sense direcció, los llabis un xich torts, y les mans ficades en les mangüiteres de l'abric.

Era baldat; havia tingut dos atachs de feridura, y del segon havia quedat sense poder parlar; la llengua no l'obehia.

Era flach; anava afeitat o ab lo pel de la cara tallat ab estisora. Sino, hauria tingut la barba ben blanca, igual que'ls cabells que's veyan en lo que no tapava del cap una gorra negra, de seda.

Tenia ab sa immovilitat un aspecte trist y ensems simpàtic, de ruina respectable, d'esfinge mitj arunada pel temps. La cara aixuta de carn, no deixava may lo mateix posat d'inmutable expressió indefinible, de cara estacionada, emotllada en sí mateixa, com l'expressió d'una momia.

Aprop seu, a uns deu passos, asseguts en dues cadires de fusta, hi havia'ls dos joves.

Ben mirat, tots tres semblaven la alegoria d'aquell jorn; ell, era l'hivern, un hivern a punt de morir a forsa de gelades, d'anyos y d'inclemencies dels temps; los joves semblaven aquell sol que feya'l primer somris d'alegría sobre la terra, semblaven los atmetllers florits, lo primer de vida exhuberant, la primera flor de la nova brotada de la terra. L'hivern s'acabava quan venia l'ufana dels atmetllers; y lo pobre vell se n'anava pera deixar lloch als joves que totjust comensaven a viure.

L'Elvira era una noya molt noya encare; divuit anys justos, complets feya poch. Ab l'alegría de veure a n'en Rafel, no pensava en res més. En Rafel ne tenia vintísis y era un home fet.

L'Elvira li estava passant repulsa, com sempre que venia de Barcelona, perquè ja se sabia: a l'arribar ell, aixis que's trobaven sols, ningú'l salvava de l'interrogatori més minucios, que ni que ella hagués estudiat per jutje de la santa Inquisició.

Y escolta, y... què fas? Ahont vas? Y tal dia? y tal altre? Y'ls días de festa? Y això, y allò?...

Això sí, a cada resposta d'ell, que ella no hi trobava res que dir...

Tinch d'advertir que després de feta la pregunta, mentres en Rafel anava donant les seves rahons, ella l'escoltava ab lo cap baix, fixantshi molt, y fent nusos al devantal o a las puntas o adornos del sach. Y cada vegada que ell havia acabat l'explicació a l'última pregunta, y ella no hi trobava res que dir, aixecava'l cap ab certa recansa, y mirantsel bé, feya ab rezel:

—¿No m'enganyas pas?

—Eh!... ¿Donchs perquè'm fás enraonar si tampoch me vols creurer?

—No, no, sí, sí!... Ja't crech.

—Es que m'has de creurer.

—Sí, home, Y... (y's gastava'l magí buscant que més preguntarli per veurer si li atrepava una mentida). Y... tal cosa?

Les preguntes eran casi les mateixes sempre, y aquell dia que conto, també.

—Y com es que no has vingut al dematí?

—Perque per venir al dematí no m'en podia anar a dormir, y dormint, s'ha de venir a la tarde.

—Ben fet.

—Y tú per què'm fas tantas preguntas? ¡Tú ho vols saber tot!

—Vaya! que sí; porque'm penso que per Barcelona...

—Què?

—Te recordes molt poch de mí, vetho aquí que!...

Y ella no sabia si abaixar los ulls o mirarli's seus pera endevinarli, porque se sentia tota avergonyida y que'ls colors li sortien a lo cara; tenia una mena de gelosia d'una candidesa adorable. En Rafel hi reya com un bonifaci.

—Tontal Tú creus que m'en recordo de tu? T'ho creus? Digas.
 Y ab lo gran ascendent que tenia ab ells, en donant a ses paraules un tó un xich sentimental, ja la tenia convensuda.
 —T'ho creus de debó?
 —A lo menos me'n tinch por.
 —Qué dius hara? Tornamho a dir; digamho a la cara, que no me'n sé fer càrrech!
 Ella volia mirarlo y resistir sa mirada, y fer la cara seria y dir que sí; pero quan havia aixecat lo cap, no gosava alsar la vista, y acabava per dir:
 —No, no m'ho crech; me penso que m'estimes, que m'estimes molt; ¿oy que no m'equivoco?
 —No, vida meva, no t'equivoco; massa que n'estás segura que jo en tú hi passo sempre, que t'estimo sempre, que t'he d'estimar sempre encare que no vulguis, perque, perque tú ets tú!... Perque ets la meva Elvira... L'Elvira del meu cor...
 * * *

Aquell sol de Mars se colgá súbitament, y toseguit se sentí una ventada freda, de fret d'hivern encare. L'Elvira se recordá de l'avi, y correu a portarlo a dintre la casa, empenyent la cadira de rodes. Quant lo deixá sota cobert, vegé que tenia dugues llágrimes als ulls; va quedar parada. ¿Y hara? ¿Qué té l'avi?
 Se'n torná'l jardí tota confosa y ho conta a n'en Rafel.
 —Que'n pensaries tú d'això?
 —No ho sé.
 —Encare que'ns hagi sentit; pro que?
 —Per això no pot ser que plori. ¡Ca! en aquesta edat, fan unes coses!...
 —Oh, no, que l'avi t'el cap molt clar!
 L'Elvira, ingenuament estava admirada, y fins a cert punt capficada.
 —Encare no l'havia vist plorar may!
 En Rafel, passat un moment de rumiar, feu un moviment d'espatlles com qui diu:
 —No ho entench.
 Y tots dos se'n anaren a fer companyia a l'avi.
 * * *

¿S'is pogués explicar tot lo que havia passat pel cap d'aquell vell que no podia parlar!...
 F. GIRBAL JAUME.

LO SANT DE L'ALTAR DEL MEU POBLE

¿S'is! tenia de mirat y remirat aquell sant!
 Le petit petit, desde mon recort, que me'l contemplava, y no poch belles estones.
 Com era que totes les festes anavem a missa major y com que la primera cosa que feya la mare arribant a l'iglesia era posar ben dretes les sacres, allissar les tovalles y encendre'ls ciris del nostre altar, això feya que, toseguit nos havíem assegut al lloch nostre, al mateix lloch de sempre, me cridés l'atenció aquell sant, lo sant de l'altar que cuidava la mare.
 —¿Y que me'n deya de coses aquell sant!... Quan la mare li comboyava l'altar, tan mateix me feya cara riallera; però quan me posava cara verament alegroya eren los dies de festes grosses, com per la festa major, per Nadal y per Pasqua: llavors semblava talment que'm remerciés a mi'ls obsequis que la mare li dedicava, les tovalles netes, los ciris nous y l'arrangament general de l'altar; en tals diades jo no sabia què trobava més bonich, si la cara del sant, la blancor de les tovalles o la llur dels daurats que reflectien la llum dels ciris...
 Mentre durava la missa teníem llarchs rahonaments lo sant y jo y que prou'ls entenia; si'm distreya rumiant alguna entremaliadura, com la d'anar a collir les pomes a l'hort de l'Esteve-Andreu perquè eren més grosses que les del nostre hort, o be'n repassava alguna de ja comesa, com la renyina que havíem tingut ab lo xicot de càl Canteré, llavors ell me feya mala cara, me posava un esguart entre trist y seriós, y jo també'm posava trist y avergonyit y'm prometia a mi mateix no fer cap més malifeta per no passar aquelles males estones devant del sant.
 Al ser més gran també me'l mirava al sant, y'l veyia tot diferent d'abans: trobava en sa cara semblances d'altres cares de sers imaginarijs, que si bé may havia vist, pressentintlos me semblava que ja'ls coneixia; llavors lo sant també'm mirava a mi, mes jo me'n donava com vergonya de mirar-lo massa, tenia por de que m'endevinés coses que ni jo sabia del cert si les sabia...
 Han passat molts anys, y avuy, al re-

tornar al meu poble, també he anat a missa major y també me l'he mirat al nostre sant. Emperò avuy tot l'altar m'ha aparentat menys hermós: es que la mare no se'n cuida.

Lo sant, tot hi estant més tristoy, també m'ha mirat, y al creuar-se nostres mirades ¡quantes coses m'ha dit! Ha posat cara riallera al regonèixem, y fins cara alegroya, remerciantme que tornés a veurel, y també ha posat l'esguart compungit y seriós al llegir en mon rostre que jo havia fet alguna malifeta y que tal vegada encare ne cobejava alguna més.

Jo he trobat també en son rostre semblances en altres sers que ja he conegut y casi tinch oblidats, y fins m'ha semblat que ab sa mirada m'endevinava coses que ni jo m'he confessat... M'ha parlat d'esperances y de vesllums, y encare he entrevist en la seva imatge semblances d'algun ser per mi encare desconegut...
 ¡Ay del dia que al retornar al meu poble lo sant del nostre altar no'm diga res y en sa cara solament hi vegé semblances de recorts!

Mes aquell dia també crech y espero trobar què'l meu sant me mire, y son rostre tot bondat, com de pare carinyós, me diga:—Vina ab mi, fill meu, a la fi de ta tornada; vina, y també tindrem dolsos rahonaments, que si'ls d'abans eren de falagueres esperances, los d'are serán de dolsos recorts.

JOSEPH MIRALLES.

Comentaris

Ja han vist; en Maura ha dit que's donará a Catalunya lo que a n'ell li dongui'l gust y la gana y... res més.
 Los diputats solidaris ja s'han cuidat de dirli lo que feya'l cas y's mereixia, que ell no era ningú pera fer semblants afirmacions, que a fi de comptes ell no es més que un criat y que si l'amo se li enfada no més que una miqueta, ja tenim al superbiós Toni panxa per amunt.
 Y que no es pas fer profecies parlar en aquesta forma, ja ha succet altres vegades y tornarà a passar, ben segur. Però'l vanitós d'en Maura no se'n vol recordar y aquí'l tenim més carregat de pretensions que may, com si's cregués ser més fort que la montanya del Sinai.

Lo que té de procurar aquest senyor Maura es sortir diputat una altra vegada, perquè si s'arriba a fer la solidaritat a Mallorca, ja's pot donar per mort. S'haurá de presentar en segona instancia y'l farán senador per allá ahont se pugui. Això com si ho vegessim, però ell continuarà'l mateix, superbiós y vanitós com ha sigut sempre.
 Si casi que se li podria dir allò... *Deu lo fassa bô!*

A darrers de Juny tindrà lloch lo viatge a Valencia.
 Munió de representacions de casi totes les societats autonomistes de Catalunya anirán a veurer la terra valenciana y disposarán les bases d'una germanor que portará fruits ben saborosos. La Solidaritat farà de les seves y s'imposará com s'ha imposat aquí.

Després cap a l'Aragó y així'ls quaranta solidaris del Congrès se convertirán en cent quaranta y adèu vanitats mauristes. Allavors si què'l senyor *Jorro* farà un discurs ben bô; no'ls fa gracia a vostès aquest senyor *Jorro*?

L'actitut dels liberals acaba pera fer riurer a tothom. Al Congrès, quan se parla d'ells, los diputats se posan a riurer y es sabut, que no hi ha res pitjor que fer riurer.

Lo més trist del cas es que no saben com arreglarho per tornarhi y si no hi tornan ben aviat, la gent perdra la memoria de aquells cavallers y quan tornarán a sentir parlar d'ells, preguntarán y qui ho sab si ningú'n podrà donar rahó d'aquells ridícols sers anti-diluvians.

A Madrid deuen estar apesarat. Figúrinse que'ls han prèns un monopoli, lo monopoli de fer discursos al Congrès.

Los senyors de la majoria s'están molt seriosos escoltant com parlan los catalans, gent reputada fins avuy per ser monosilábichs, y ells no més contestan pera dir quatre rucades sense sentit comú o quatre vanitats quan es en Maura qui contesta.

Noys, estè'm perduts; l'única cosa que sabíam fer (sic) ja vos l'han presa. Será quèstia d'anàrvosen a nanná a veurer les oques. Menos mal que'l senyor *Jorro* ja se'n cuida!

Després de tantes anades y vingudes, sembla que ha quedat resolta en gran part la quèstió de l'aigua potable o no potable, car no sabèm fins ahont arriba'l projecte.

Si hi hagués prou aigua, se podria fer una columna, o una piràmide, o un *monument* y al cap d'amunt... l'aigua, que de dalt estant aniria a portar l'alegria y'l benestar als tarragonins assedegats.

Perquè d'aigua n'hi ha molta; fins se veu correr. Pit y fóra y a projectar un monument per l'altra cap de l'Esplanada. A un cap en *Joan de l'Aigua* y a l'altra... l'aigua del pou.

NOVES

Com plint lo seu compromís d'honor, los diputats solidaris han demanat la derogació de la ley de jurisdiccions en l'esmena que han presentat al missatge de contestació al discurs de la Corona. Aquest fet tan senzill y tan llògit ha tingut la virtut d'indignar terriblement als senyors de l'*Ejército Español*, diari militarista madrileny prou conegut per les seves campanyes estúpides contra Catalunya.

Ab aquest motiu, el sudit periòdich escriu una serie de tonteries, a les quals posa digne coronament ab los següents paragrafs injuriosos:

«El miedo que a esa ley sienten los catalanistas se comprende. Es el mismo saludable temor que los bandidos tienen a la Guardia Civil, encargada de poner coto a sus demasías y desmanes. Las gentes honradas, lejos de aterrarse ante el tricornio de la Benemerita, le miran con cariño, porque en él ven una garantía de su seguridad y de su vida. A buen seguro que los patriotas, los que aman a España y consideran a su Ejército, no se preocupen de los rigores y severidades de la ley de jurisdicciones. Por el contrario, la aceptaron y quieren sostenerla, porque ven que ha sido freno puesto a los excesos canallescos de la ralea separatista.

No digan, pues, los diputados solidarios que la derogación de la ley de jurisdicciones es una aspiración unanime de todos los catalanes. Las leyes contra la defraudación no preocupan más que a los defraudadores. NADIE QUE NO ESTÉ TOCADO DE LA MANÍA DEL ROBO SE SIENTE LASTIMADO EN SU DIGNIDAD PORQUE SE PERSIGA Y SE CASTIGUE CON MANO DURA A UNOS LADRONES.»

El Liberal d'ahir a la nit publica'l següent còmic telegrama:

«Un conflicto.—Durante el discurso pronunciado por el señor Hurtado, los diputados solidarios se levantaban de sus escaños asiniendo con entusiasmo a las brillantes frases del orador, y diciendo: «—Molt bé!, molt bé!»

Este exceso de acaloramiento es objeto ahora de muchos comentarios, por cuanto existe disparidad de criterio por si las palabras pronunciadas en catalán, y que tomaron los taquígrafos, deben figurar en el *Diario de Sesiones*.

Muchos opinan que sería contraproducente.»

Se coneix que a Madrid, quan no tenen conflictes, los inventen. Perquè això de crear un conflicte per si s'ha de posar «molt bé!» o la seva traducció castellana «muy bien», es tot lo que's pot dir.

Suposè'm que'ls puristes del *Diario de Sesiones* traduirán les dues paraules catalanes. Però en aquest cas, han d'èsser llògichs y traduir tots los mots francesos, anglesos y llatins que sovint figuren en los discursos parlamentaris.

Si tradueixen lo «molt bé» catalá, será cosa de demanarlos que fassin lo mateix ab los *menu, soirée, élite, enragé, gettemen, bill, ablubitum, a priori, a posteriori*, etc., etc.

O tots monjos, o tots canonjos.

Les promeses fetes pel Ministre de Fomento Sr. González Besada ab motiu del prech que li dirigí'l Diputat Solidari per Gandesa, Sr. Caballé, y que insertè'm en altre lloch del present número, sembla tindrán prompte realisació.

Veigis lo telegrama que inserta ahir *La Vanguardia*:

«Punto sobre el Ebro.—El Ministro de Fomento ha aprobado el presupuesto para las operaciones de sonda encaminadas a la construcción de un puente sobre el río en Mora de Ebro.

»Además se propone librar a la mayor brevedad la cantidad necesaria para que empiecen los trabajos, correspondiendo a las gestiones del diputado por Gandesa,

Sr. Caballé.»
 No cal dir que felicitem al Sr. Caballé per l'èxit de les seves gestions y als pobles interessats pels beneficis y ventatjes que'ls reportará la realisació de l'esmentada importantíssima obra.

S'están fent les gestions preliminars pera la constitució d'una nova entitat que portará'l nom d'«Unió Democrática Nacionalista» que, a l'ensempe de preocuparse de la mellora de nostre ciutat, treballará per l'assoliment dels nobles y patriòtichs ideals que informen avuy l'opinió catalana.

Los iniciadors se prometen obtenir un gran èczit.

D'aquí a poch dies quedarà oberta a l'Atenèu de Tarragona una exposició en que'ls deixeples de les Escoles que sosté aquella importantíssima societat, mostrarán la valua dels treballs realisats en lo curs que acaba de transcorre.

Tenim noticies que'ns permeten assegurar que l'esmentada exposició resultarà una manifestació notable de l'avenç conseguit ab los sistemes d'ensenyansa de l'Atenèu.

Los nacionalistes tarragonins han decidit pèndrer part a les foguerades patriòtiques en la revetlla de Sant Joan, seguint la bona idea dels nacionalistes de Capellades.

A l'efecte, lo diumenje vinent 23, a les 10 de la nit en lo alt de la montanya del *Llorito*, s'hi aixecará una formidable foguera ahont hi cremarán 100 fexines, apart d'altre llenya que hi durán los veins de pera allí.

Será una foguerada geganta que's deixarà veurer desde moltes hores lluny. En les afores de Tarragona ha de produir sens dupte un afecte fantástich y magestuós.

Es molt fàcil que d'allí dalt se vegi la que cremarán los catalanistes del Priorat en l'alta montanya de la Mola y la dels del baix Panadès en un turó aprop del Vendrell.

La foguerada anirá acompanyada d'un seguit dispar de trons, cuets, y altres fochs artificials que convertirán aquella alta plasa en un pintoresch quadro de llum vermellenca per poch que la nit siga bonançible.

Los nacionalistes están entusiasmats pera que resulti ben grossa la festa y pera més animarho hi haurá bones colles de families, joves y noyes que ab acompanyament de diferents músiques hi puntejarán la nostre dansa.

Tenim noticies de que s'ha format a nostre ciutat una orquesta anomenada *Lira popular* composta de joves músichs de Tarragona dirigits per En Enrich Boneu.

Molt nos plau la formació d'una entitat musical a aquí y li desitjè'm forsa prosperitats y èczits.

Com siga que aviat tindrè'm ocasió de oirla, prometè'm parlarne ab més extensió després d'una o varias audicions y dir nostre humil opinió respecte a la mateixa.

Mentrestant, avant sempre y estudiar forsa.

Segons tenim entès, desde avuy tindrán lloch a la sala d'espectacles del «Patronat de l'Obrer», espléndides sessions de cinematógraf, exhibintse programes nous en aquesta ciutat.

Aquesta nit inaugure les seves tasques la societat «Recreo Tarragonense», que ha montat un teatre d'estiu a la Plassa de Toros.

Com s'ha anunciat, se representarà avuy l'hermosa opereta «Campanone» que's repetirà demá diumenje, a la tarde y a la nit «El milagro de la Virgen.»

Tenim entès que la Companyia's composta d'una bona munió d'excelents artistes y que l'orquestrá y chors són també de lo mellor que hem sentit.

Desitjè'm que hi hagi forsa concurrencia.

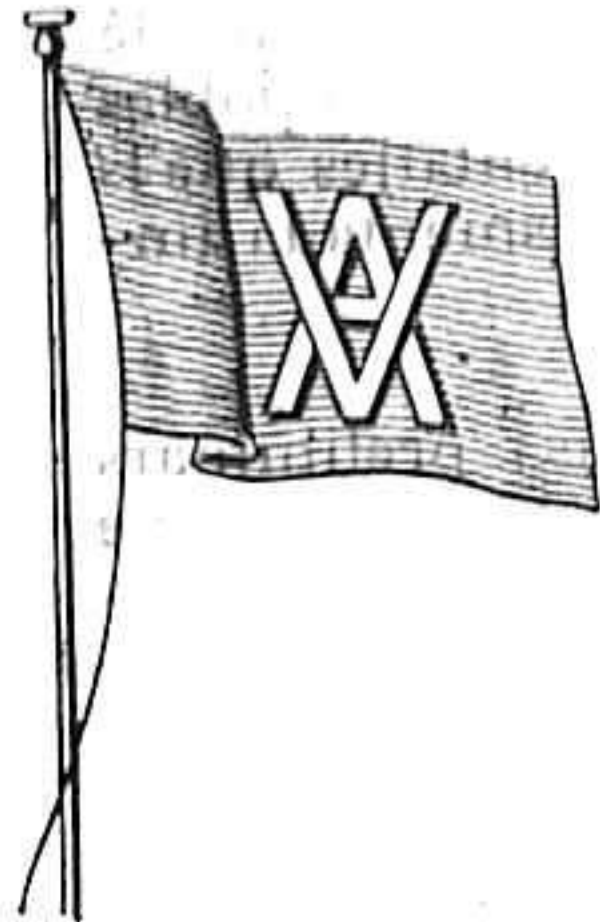
TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

CLÍNICA Y CONSULTORI
 PERA LES ENFERMETATS DE LA DONA
 Vies urinaries, Cirugia operatoria y parts
 BAIX LA DIRECCIÓ DEL
DOCTOR RABADA
 Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona.
 Rambla de Castelar, 31, principal

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C.^A S. en C.

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcia, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.
 Servey ràpit eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander.
 S'expedeixen coneixements directes pera Ayamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.
 S'admet càrrega y passatgers a preus reduits.
 Sortirà d'aquest port lo próxim dijous lo magnífich vapor espanyol

CABO OROPESA

de 1.230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera'ls ports nomenats.
 on consignatari **D. MARIAN PERES.**

NEURASTENIES

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LES FARMACIES

Sucursal Lluís Trinchet

CASA FUNDADA EN 1885

Gran Premi en l'Exposició Universal de Chicago de 1893

Gran assortit en barrets y gorres.—Especialitat pera'l clero.—Birrets pera la Magistratura y Facultats.—Teressianes y rossos pera l'Eczèrcit.—Tricornis pera l'Armada.—Solideos y Bonets.

Taller: Carrer Sta Agna 9, Barcelona

28, Comte de Rius 28.—Tarragona

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

- Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.
- Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.
- Sucre vermifruich del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.
- Essència febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.
- Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.
- Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes sas malalties.
- Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axaropsmedicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigaus de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim hò, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalos; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona
 SETMANARI CATALANISTA

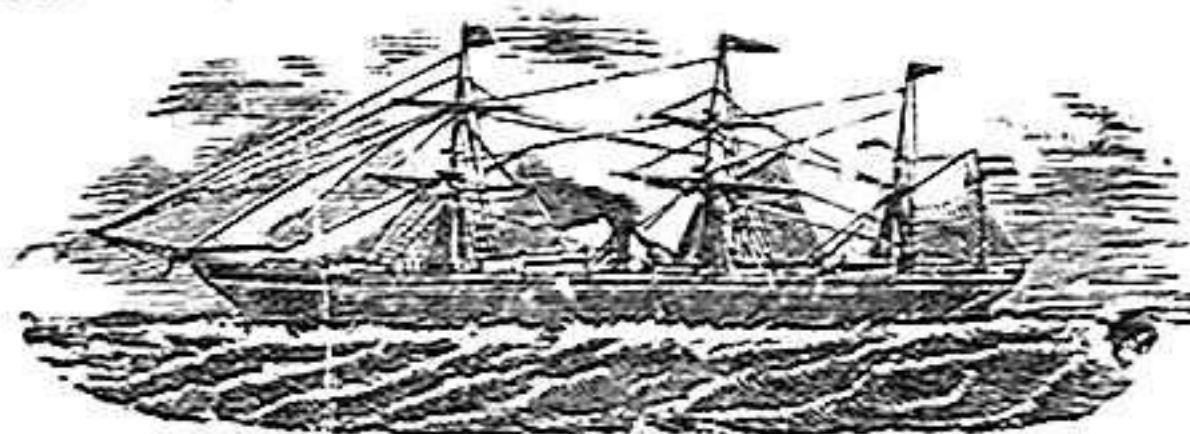
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos.
 Administració: Rambia de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de subscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Fota.....	1'50 »
Extranger.....	2'00 »
Número d'avuy.....	15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalanista», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduits

Serveys de la Companyia Trasatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo día 17 de Juny sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo día 26 de Juny sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo día 11 de Juny sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONSERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo día 22 de Juny sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

ALICANTE

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo día 3 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRÚSTEGUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVEVERDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empendrer lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo día 25 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: diilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com la acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per lineas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlts d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlts de determinats articles, ab arregló a lo establir en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comers y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del día 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera més informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BORRÁS

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
 A l'engrós importants descomptes. Famaela y laboratori de A. Serra.—Reus
 A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AYGUA NAF SERRA